

Osmnáctá Mezinárodní olympiáda v lingvistice

Ventspils (Lotyšsko), 19.–23. července 2021

Řešení úlohy soutěže družstev

(a)

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
AS	N	E	AF	BC	V	W	AR	L	AM	BH	D	AH
14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26
AL	AQ	BG	AI	P	AT	AK	AJ	BA	AW	AX	AZ	BF
27	28	29	30	31	32	33	34	35	36	37	38	
B	AU	F	O	A	C	AV	S	AN	AC	BI	BB	
39	40	41	42	43	44	45	46	47	48	49	50	51
AY	J	I	AO	Q	T	H	G	BD	BE	R	Y	AG
52	53	54	55	56	57	58	59	60	61	62		
AP	BJ	X	M	AD	U	Z	AE	AA	AB	K		

- (b)
- Ariengatu nóguchu nun nabuidunu muna. — *Moje matka mi řekla, abych zametl dům.*
 - Hísieti uwi lun. — *Má rád maso.*
 - Nani guríara to. — *Tato loď je moje.*
 - ¿Ka babuserubai? — *Co chceš?*
 - Ibidieti nun átirila irumu tau. — *Nevím, kolik je jí let.*
 - Yumbuitibu hamuga anhabu giara. — *Přišel bys, kdybys mohl.*
 - Áfarati bóguchi aban ounli. — *Tvůj otec zabil psa.*
 - Háluaha háfuridun óuchaha haruga. — *Oni se snaží zítra jít ven a rybařit.*
 - Nidin aríahai úduraü. — *Šel jsem hledat rybu.*
 - Nuguya mabuseruntina nuádigimari. — *Nechtěl jsem pracovat.*
 - ¿Ka tiri lani señora? — *Jak se jmenuje jeho žena?*
 - Ariha hamutina súdara. — *Policie mě viděla.*
 - ¿Ka abu ludin? — *S kým přišel?*
 - ¿Ka biribai? — *Jak se jmenuješ?*
 - Wagía madüguntiwa guríara. — *Neudělali jsme loď.*
 - Máfaru numutu hiñaru to. — *Nezabil jsem tuto ženu.*
- (c)
- *Nevím, jak se jmenuje tvůj otec.* — Ibidieti liri bóguchi nun.
 - *Oni nevidí toto místo.* — Marihin hamuti fulaso le.
 - *Nevíte, jak se jmenuje tento muž.* — Ibidieti liri eyeri le hun.
 - *Toto koště je naše.* — Wani abuidagülei le.
 - *Nezabil jsi mě.* — Máfaru bumutina.
 - *Nevidíme tento člun.* — Marihin wamuti pópoutu le.
- (d)
- i.
• žena — hiyaro	• ty — bui
• babička — kuthu	• zabít — farun
• ucho — dike	• spát — donkon
• ruka — khabo	• vidět — dukhun
• paže — duna	• po — diki
• tamten — lira	• jeden — aba
• tamta — tora	• dva — biama/bian
- ii. $m > n$

(e)

garífuna (ženská řeč)	garífuna (mužská řeč)	lokono	kari'ña	čeština
eyeri	wügüri	wadili	wokory	<i>muž</i>
ati		athi		<i>pfeferon</i>
nugía (nuguya)	au	dei	awu	<i>já</i>
núgudi		dakoti	ypupuru	<i>má noha</i>
búbara		bubada	ajamosaiky	<i>tvůj nehet/dráp</i>
hati		kathi	nuno	<i>měsíc</i>
baligi		balishi	werùnòpo	<i>popel</i>
bugía (buguya)	amürü	bui	amoro	→ (d)
núgüra		dakora		<i>moje houpací síť</i>
hiñaru	würi	hiyaro	woryi	<i>žena</i>
hugía (huguya)		hui	amyjaron	<i>vy</i>
úrüwa		kabun	oruwa	<i>tři</i>
uburei	günwüri	bodehi	kowai	<i>rybářský háček</i>
hürü	wayumu	koa	wajumo	<i>krab</i>
dunuru		kodibio	tonoro	<i>pták</i>
niligün	yegü	dalikin	yjegy	<i>můj domácí mazlíček</i>
awasi		marishi	awasi	<i>kukuřice</i>
lígiri		lushiri	enàtary	<i>jeho nos</i>
guriara			kurijara	<i>loď</i>
ubanaü		banahu	ore	<i>játra</i>
agifida		shifen	ituna	<i>zhořknout</i>
mua		horhorho	nono	<i>země</i>
gimara		shimarha	pyrywa	<i>šíp</i>
duna		oniabo, iniabo	tuna	<i>voda</i>
hayaba		khayaba	kusipo	<i>blecha</i>
watu		ikikhodo	wàto	<i>palivové dříví</i>
weyu		hadali	weju	<i>slunce</i>
bena		bahu rheroko	pena	<i>dveře</i>
núbana		dabana	yjere	<i>moje játra</i>
dübü		shiba	topu	<i>kámen</i>
úraü		udaha	pi	<i>kůže</i>

- (f) i. 1. Bian thoythonon dadukha. — B. *Viděl jsem dvě dospělé ženy.*
2. Bian horhorho yâka. — A. *Jsou tu dvě formy terénu.*
3. Bian kasakabo diki landa. — J. *Dorazil po dvou dnech.*
4. Dashî danoro diakoka. — M. *Moje hlava je na mém krku.*
5. Dashimakufa hîri lokoa hu. — E. *Budu vás volat vaším jménem.*
6. Ikî kolokoka to hime. — G. *Ryba je v ohni.*
7. Ludukha to kabadaro. — F. *On uviděl jaguára.*
8. Lufarafa to kabadaro oma. — C. *On bude bojovat s jaguárem.*
9. Lufarafa. — I. *On bude bojovat.*
10. Lufarufa aba kabadaro. — L. *On zabije jednoho jaguára.*
11. Namithadufa de. — H. *Budou se mi vysmívat.*
12. To thoytho kanabafa to kodibiobe khonan. — K. *Dospělá žena bude poslouchat ptáky.*
13. To thoytho kanabufa to kodibiobe. — D. *Dospělá žena uslyší ptáky.*
ii. 14. Lufarufa aba kabadaro tora hiyaro oma. — *On zabije jednoho jaguára s tamtou ženou.*
15. Hushimaku we. — *Zavolali jste nás.*
16. Horhorho diakoka to shibabe. — *Kameny jsou na zemi.*
iii. N. *Muž bude poslouchat.* — Li wadili kanabafa.
O. *My se budeme smát.* — Wamithadafa.
P. *Budou křičet.* — Nashimakafa.
Q. *Jsou tu tři muži.* — Kabun wadilinin yâka.

(g)

• abu — (spolu) s	• anura — utéct	• irumu — rok
• ábuna — síť	• ariha — vidět	• ladüga — protože
• achülüra — dorazit	• ariñaha — říct	• ligía — on, proto
• adeira — najít	• arüna — paže	• nugía (nuguya) — já
• adüga — udělat	• ásurá — dokončit	• ou(n)we — umřít
• adumureha — mluvit	• áwaha — zavolat	• súdara — policie
• adura — střílet	• ayawa — plakat	• sun — všechno
• áfara — zabít	• bugía (buguya) — ty	• tugía (tuguya) — ona
• afeidira — ztratit	• ebelura — jít	• uagu — za
• áfurida — vycházet	• eifi — fazole	• úduraü — ryba
• áluaha — hledat	• eiga — jíst	• umadaü — přítel
• aluguraha — prodávat	• hagía — oni	• un — pro
• anhein — pokud	• halaü — židle	• wagía — my
• anihein — mít, je (∃)	• íchiga — dávat	• ya — tady